

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben:	Vidéken:
Félévre . 6 kor — fl.	Félévre . 9 kor — fl.
Negyedévre 8 kor — fl.	Negyedévre 4 kor 50 fl.

Felolós szerkesztő és laptulajdonos:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főter Biedermann-palota földszint.
az udvarban hátul.

A debreczeni orvosok díjazása.

— Válasz a válaszra. —

A válasz azon kezdi, hogy a közönség érdekeit védi, én pedig az orvosokét. Ugyis, mint orvos, úgyis, mint a debreczeni orvosegylet ezidei elnöke, csak kötelességemet teljesíteném, ha védeném az orvosok érdekeit. De nem azt védem. Maga a válasz írója bizonyítja, hogy a díjtervezet életbeléptetése káros lesz az orvosokra. Én is azt irtam, hogy anyagi hasznuk nem lesz belőle. Ebben tehát megegyezünk. Nem az orvosok, hanem az igazság érdekében irtam én ezt a néhány szót. Sajátosságos, hogy emberek, akik a közönségnek, a közegészségügynek, meg az orvosoknak az érdekeit védik, nem tudják, vagy nem akarják megérteni, hogy tulajdonképpen miről van szó.

Általános érvényű igazságok, közismert tények elhallgatása, vagy figyelmen kívül hagyása sem bizonyíték nem lehet valakinek az állítása mellett, sem nem tisztázhat egy felvetett kérdést.

A válasz nem magával a felvetett kérdéssel foglalkozik, hanem

azt vitatja, hogy általánosságban a miniszter rendeletének a díjai magasak. Bár, — újból hangsúlyozom, — a kérdés eldöntésével ez ma nincs összefüggésben, nem térek ki a vita elől.

A cikkből azt veszem ki, hogy annak írója a megállapított négy osztály keretében legalább több, hogy úgy mondjam, alosztályt tartana szükségesnek. Ezzel akarná elérni, hogy az egyes emberek vagyoni viszonyainak megfelelő díjért nyernének orvosi segélyt. Egy pár évvel ezelőtt a debreczeni orvosegylet behatóan tanulmányozta ezt a kérdést. Igyekezett olyan kulcsot találni, amely lehetővé tenné annak a megítélését, hogy aki mekkora összeget fizessen gyógykezeléséért az orvosnak, anélkül, hogy akár magát megterhelné, akár az orvossal szemben méltánytalan lenne. Többszöri tárgyalás után a kérdés megoldatlanul került le a napirendről. Lépten-nyomon annyi nehézség merült fel, hogy csak a nagyjából elfogadható alapot sem lertünk. Pedig még attól mennyire van a mindenkit kielégítő kulcs. Ma sincs ez a dolog másként. Annyi

fokozatot találni, ahányra szükség volna, teljes méltányosság mellett, lehetetlen.

Éppen úgy lehetetlen megmondani, miről ismerhető meg, ki melyik fokozat alá tartoznék. Látszólag jó módú emberek lehetnek nagyon szegények, olyanok pedig, akik külsejük, életmódjuk nyomán szegényeknek vélhetők, egészen kielégítő viszonyok között élhetnek. De éppen, mert sem annyi fokozatot nem lehet a gyakorlatban teremteni, sem azt megállapítani nem tudjuk, hogy kit melyik fokozat nem sujtana: azt a megoldást kell legjobbnak tartani, amely az egyeseknek minél teljesebb alkalmat nyújt a saját érdekeik megvédésére. Ez pedig az a mód, amely a közegészségügyi törvényben van megszabva. Az nevezetesen, hogy a beteg meg az orvos esetről-esetre együtt állapíthassák meg a gyógykezelés díját. Nem is lehet ez az eljárás bántó sem az orvosra, sem a betegre.

A nevesebb orvosok emberemlékezet óta előre megállapítják betegeikkel a gyógyítás díjazását. Soha sem hallottam, hogy az „alku“ bántó

A remete unokája.

Írta: Brösztér Lajos.

A nap már leáldozott. Helyette ezer meg ezer csillogó ragyog a tiszta kék égen.

Éj van... Csendes nyugalom éje borult a városkára... Csak egy kis ház ablakai világosak még, itt ébren vannak. Talán beteg felett virrasztanak? — Nem! Itt a szükség virraszt...

Az egyszerűen butorozott szobácskában az asztal mellett sápadt nő ül. Arczán virágzó szépség nyomai látszanak. Bágyadt szemei a sok virrasztástól kikerekedtek...

Éppen valami kézimunkával foglalkozik, ujjai serényen mozognak rajta.

Néha meg megal s az oldalt levő ágyra tekint, hol egy szőkefürtű leányka alszik nyugodtan, arczán a mosoly derüje árad szét... Ilyenkor köny csordul ki szeméből.

El-elmerül hosszasan gondolataiban, szemeit folyton az alvó leánykára függesztve.

Majd hirtelen felrebben méltóságából és még gyorsabban dolgozik, mintegy ki akarja pótolni, a mit elmulasztott.

Már fél is elmúlt... De ő még mindig dolgozik, hisz' kell a pénz, mert oly csekély nyugdíjából nehezen tudja rendes szükségleteiket fedezni.

Végre is erőt vesz rajta a kimerültség. Szemei lassan lecsukódnak, fejé bágyadtan hanyatlak le dolgozó asztalkájára s jótékony álomba merül.

Ott virradt reá...

Alvásából kis leánynak szava ébreszté föl, a ki figyelmezteté, hogy házuk előtt fogat állott meg, melyből egy ur szállott ki s éppen szobájuk felé közelg.

Alig szedhette magát rendbe az anya, már megnyit az ajtó s belépet rajta egy tisztos őz férfi.

A mint a őz megpillantá a belépőt, halk sikolyt hallatott s lábai a meglepetéstől mintha gyökeret vertek volna, egy lépést sem tudott tenni a vendég fogadására.

Az őz férfi az első perczen szintén meglepődve állott meg, de csakhamar kiírt karokkal sietett az ifju nőhöz s eszavakat kiáltva: „Leányom, hát így kell egymást viszontlátnunk?... átöleli őt s így maradtak szótlannul, csak könyeik peregetek le arczokról csendesen...”

*

A völgy ölen végig nyuló kis város felett, az erdő koszoruzta hegy tövével büszkélkedett Hollaky Barnabás ősi kastélya. Terjedelmes park terült el körülötte, melynek széles utait százados fák árnyékolták be... A kastély erkélyének folyondárjai sokszor fonták körül Hollaky egytlen leányának, a bájos Gizellának hollófürtös fejét, mikor csendesen elmerengve hallgatta a fülemüle bubánatos dalát.

A hegyes-völgyes vidéknek Hollaky volt a földesura.

Nagy gazdaságában elbizakodott, ősrégi nemesi származására büszke s e miatt

gögös ember volt. Büszke lelkének nagyra-vágyó terveit nem érvényesíthetvén sem a társadalmi, sem a politikai téren megszakitá az érintkezést még a legközelebbi rokonaival is.

Ezt a magabazártságot csak még fokozata aztán az a nagy csapás, mely őt nevének elvesztése által érte, mely reá és még egészen ifju leányára oly nagy gyászt hozott.

Gizella anyja halála után egy ideig a zárdában volt. A mint hazajött, atyján kívül nem volt más társasága, csak hűségese dajkája. Ez osztá meg csendes magányát, ez igyekezett felderíteni őt, ha jó édes anyja elvesztése miatt a bánat fellege borult ifju szívére. Ő vele tette meg csaknem naponként sétáját: a terjedelmes parkban, vagy a kastély felett elterülő erdőben.

*

Viruló életének 20 ik évét töltötte be Gizella egy szép májusi napon s ennek öröme dajkájával hosszabb sétára indultak az erdőbe.

A mint a lombos fák árnyékában sétálva csendben hallgatta a vadgalambpár szerelmes bugását, egyszerre a közelből egy lövésdörrenése riasztotta fel s az egyik vadgalamb holtan bukott lábai elé.

Nagyot sikoltva, mint a megriasztott özike, menekült dajkája keblére, a ki haragosan tekingetett szét, keresve szemével azt a vakmerőt, a kt az ő kis urnójának

Michelstädter S. E. & H. Kizárólag cipő raktár!

Piacz u. 40. Hungária kávéházzal szemben.

Bevésett szabott ár! Saját gyártmány!

vagy kényes lett volna. Ellenben utólag már kényes is, meg sokszor bántó is. Ha a testület ama tagjai, akik rangban, tekintélyben, vagyban a legelsők, megállapíthatják előre, hogy mennyiért vállalkoznak valakinek a gyógykezelésére: nem bánthatja ugyanaz az eljárás a vidéki orvosok tisztességét sem. Ha a gazda a terményének, az író a versének, a színész a játékának stb. az értékét előre megszabhatja, anélkül, hogy azért őt valaki gáncsolhatná: miért volna bántó az orvosra ugyanaz az eljárás. Másfelől, ha nem szegény az, hogy valaki nem gazdag ember, mért ne mondhatná azt meg kereken az orvosnak, akinek gyakran a legkényesebb titkait is elmondja. Ha az egészségét, vagy sokszor az életét bizza az orvosra, lehetetlen, hogy szegyenlené megmondani azt, hogy mennyit képes a gyógyításért viszontszolgálat fejében adni. Így az orvosnak is mód van adva arra, hogy minden betegének a vagyoni viszonyait figyelembe vehesse, de a betegnek is lehetővé van téve, hogy a saját érdekeit — ha szükséges — megvédje.

Azután, ha előzetes megállapodás nem lett volna is a beteg, meg az orvos között, — minthogy eddig is a legtöbb esetben nem volt, — az még nem jelent pert, minthogy eddig sem jelentett. De ha perre kerülne is a dolog, még az sem azt jelenti, hogy az orvosnak kötelessége e szerint a díjazás szerint követelni a díjait. De ha még úgy követelné is, abból nem következik, hogy a bíróság annyit ítélne meg neki. Még

ebben az esetben is a törvény két szakértő meghallgatását rendeli el, akiknek egyikét a beteg jelöli meg.

A közegészségügy rendezéséről alkotott törvény intézkedései tehát a gyógykezelés díjainak a megállapításában a legnagyobb szabadságot adják a betegnek is, meg az orvosnak is. Egyben módot adnak a betegnek arra, hogy a pert minden esetben elkerülje, hacsak akarja. Ezért e törvénynek az intézkedése in ez idő szerint csak rontani lehetne, de javítani nem. Az orvosnak is, meg a közönségnek is, csak az lehet az érdeke, hogy ez a törvény teljes egészében érvényben maradjon. Már t. i. az ide vonatkozó része.

A díjak megállapítását a cikkíró a törvényhatóságra szeretné bízni. De a törvény intézkedése ezt feltétlenül kizárja. Mert a törvény, amikor jogot ad, egyuttal kötelességet ró az emberre. Ahhoz nem fér kétség, hogy a közegészségügy rendezéséről szóló törvényt már 1876-ban megalkotta a törvényhozás. Az is minden kétséget kizáró módon benne van a törvényben, hogy a magánorvoslás díjazásának legkisebb mértékét az egész országra a belügyminiszter szabja meg. Mig ez a törvény életben van, addig tehát a díjak meghatározásának a joga is, meg a kötelessége is a belügyminiszteré. Ebbe a törvényhatóságoknak közvetlen belszólása nincs.

Maga pedig az a tény, hogy a miniszter végre elkészít egy rendeletet, amelyet már 24 évvel ezelőtt ki kellett volna adni, csak természetes. E rendelet célja csak az lehet,

hogy a törvény némely intézkedésének a végrehajtását megkönnyítse, vagy a végrehajtás módját megszabja. Miután a fennforgó esetben a rendelet valóban ilyen, sőt sérelmesnek tartott intézkedéseit mindenki elkerülheti, aki csak akarja: tehát ez a rendelet semmiféle új kötelezettségeket nem ró senkire sem: kiadása nagyon üdvös. A különben sem gyakori peres esetekre eddig semmiféle utasítás nem volt a bíró rendelkezésére. Egyedül ezt a hiányt pótolja a 95,038/VI. sz. a. miniszteri rendelet, semmi egyebet.

(A válasz második részét holnap közöljük.)

ORSZÁGGYÜLÉS.

— A képviselőház ülése. —

— Távirati tudósítás. —

Dániel Gábor az ülést 10 órakor megnyitja és bemutatja a Petőfi-társaság levelét, melyben a Házat a Vörösmarty-ünnepélyre meghívja.

Következett a napirend.

Rakovszky István: Köszönetem kell kifejezni, mindenekelőtt a miniszterelnök urnak, hogy oly szives volt loyálisával lehetővé tenni, hogy beszédemet ma mondhasam. Szilágyi Dezső beszédében voltak bizonyos részek, melyeket nem birtam nyomban megérteni. Oka természetesen az a szellemi inferioritás, a melyben én leledzem, mert láttam, hogy a t. tulajdonal igenlő fejcsoválásokkal kísérté a legfontosabb és a legfinomabb distinctiókat avval jelezve, hogy nyomban megértették.

Én híven akarom köve ni a fejtegetések fonálán képviselőtársamat, Szilágyi

csendes sétáját elég merész volt így meg zavarni.

Még fel se ocsudtak egészen ijedségből, midőn a sűrű bozótból egy csinos külsejű ifju, kezében fegyverrel lépett elő s köszöntve őket, közelget feléjük.

— Bocsásson meg kisasszony — mondá — ügyetlenségemért, igazán sajnálom, hogy ennyire megijesztettem.

Gizella rátekintett az ifjura, szemek találtak. Egészen meglepte őt a derült, nyílt arcú ifju, elszlott rögtön haragja.

— Szót sem érdemel uram az egész dolog, már elmúlt minden.

S azzal szívélyesen köszöntve őt, tovább haladt kíséreljével, ki vissza-vissza nézegetett és mérges szemekkel méregette végig az ifju vadászt.

Gizella oly különösen érezte magát, azon az estén, mikor vacsora után ismét maga maradt az erkélyen... Mintha még most is érezné annak az ifjunak jószágos tekintetét; mintha most is látná azokat a fénylő szemeket, melyek oly különös hatással voltak akkor reá... Ugy vádolta magát, hogy miért is hagyta ott oly hirtelen?... Talán meg is sértette őt ez által? Oh, csak még egyszer találkozhatték vele, hogy jóvá tehetné hibáját... De még azt sem tudja, hogy voltaképen ki is volt az az ifju?...

Ilyen tépelődések között tért aztán nyugalomra.

Bagossy Andor — ez volt az ifju neve — a mint a nők oly hirtelen eltá-

voztak, egy ideig a szépség hatalma által elbűvölve, mozdulatlanul állott s kísérté szemével őket, mig beláthatta. Aztán vállára veté fegyverét, nem is figyelve zsákmányára, lassan eltávozott.

Régi vágya volt már megismerni a kastély fiatal uraőjét. Rág várta és kereste is az alkalmat, hogy találkozhatnék valami ürügy alatt vele, kinek szépsége oly csodás hatással volt reá s a kihez önkénytelenül is vonzódt.

Ime, itt lett volna most a pillanat, de ügyetlenségével — mint gondolá — csak nehezítelését vonta magára.

Egészen elkedvetlenedett e gondolatra, mely még akkor is uralta kedélyét, midőn vig pajtásai körében volt, a kik el nem tudták képzelni, hogy mi bántja Andort, hogy ma oly szokatlanul hallgatag?!

Sokáig feléje sem ment az erdőnek, pedig mint állami erdésznek, ez kötelessége lett volna.

Egy derült délután azonban mégis csak elindult. Gyors léptekkel ama hely felé tartott, a hol Gizellával először találkozott.

Itt egy fatörzsre ülve, a szép leányra terelte gondolatait. Mily boldogság volna reá nézve, ha ismét oly szerencsés volna és találkozhatnának?!

Minden lombzörrenésre felszökött helyéről és széttekintett, nem ő jön-e?!

Végre csakugyan közeledtek. A mint eda értek, az örömtől az ifju is, a leány is elfogódva, csak némán köszöntötték egymást.

De Andor csakhamar neki bátorodott és engedelmet kérve, bemutatta magát és ismételten kérte a multkori kellemetlenségért a bocsánatot.

Gizella szives bizalommal nyújtá bocsánata jeleül kezét az ifjunak, a ki ilyen szives fogadtatásra nem számítva, önkénytelenül ajkaihoz emelé a piczi, hófehér kezét. És Gizella nem vonta vissza, hagyta, hogy az ifju magcsokolja azt.

Azután elindultak együtt és édesen elcsevegvé sétálgattak.

A hűséges dajka pedig kísérté őket és örömmel nézte, hogy mily boldog most az ő kis urnője.

Mikor elváltak, jóleső örömmel tapasztalta mind a kettő, hogy ifju szíükben az első szerelem édes érzelme kelt életre.

Sok ily boldog órát töltöttek együtt.

Gizella ártatlan boldogságának derült égét azonban néha elhomályosítá egy sötét felhő, az a gondolat, hogy az ő gögös, különz apja, mit fog szólni, ha megtudja, hogy az ő egyetlen leánya, a dús gazdag, a nemes Hollaky Gizella egy hivatalnoknak, egy erdésznek adta a szívét?

De remélte — s naponkint ezért imádkozott, — hogy atyja, a ki őt oly nagyon szereti, atyai szívének sugallatát követve, bele fog egyezni abba, hogy ők egymáséi lehessenek.

Csak hogy rosszul számított. Reményeiben nagyon is hamar csalódott.

(Vége következik.)

Dezsőt. A legelső egy vitás közjogi kérdés iránt történt állásfoglalása Deák Ferencznek. T. képviselőtársam szava szerint az örökös országok, ugyanazon fejedelmek által együttesen, elválaszthatatlanul, felbonthatatlanul kölcsönösen birtoklandók. Deák Ferencz 1835-diki kijelentése szerint képviselőtársam véleményével pervesztés lenne. Viszont bevallom, hogy ha Deák későbbi nyilatkozatai után itélünk, én lennék pervesztés. Deáknak a „Budapesti Szemlé”-ben erről a tárgyról írott értekezése Luskandl ellen íratott. Lustkanell egyik művében az együttes elválaszthatatlan, feloszthatatlan birtoklás elvéből, azt akarta beigazolni, hogy ezek Magyarország kormányzatára szintén levonható jogok.

Polónyi Géza: Gesamtreich.

Rakovszky István: Lustkanell írja. Ő császári és királyi felsége I. Ferencz József, ha meg akarná is királyi hitlevél által erősíteni Magyarországnak 1848. évi tvjavaslatait, erre a többi örökös tartományok képviselőinek hozzájárulása nélkül jogositva sem lehetne, mert e törvényjavaslatok egyes ellentétben állanak az ország azon kapcsolatával, a mely a sanctio pragmatikában van megállapítva. Én Lustkanell ez álláspontját nem tartottam hitelesnek. Én a házat sem tartom esküdtzéknek és nehéz lenne esküdtzékre bízni a közöttünk felforgó véleménykülömbiséget.

Szilágyi Dezső: En rá bizom.

Szalay Károly: Majd itélünk felette.

Szilágyi Dezső: Semmi köze hozzá.

Justh Gyula: Magyar képviselő, joga van hozzá.

Rakovszky: Ismételtén a Deák felfogásáról polemizál Szilágyival és kérde, mondja meg, mi történik akkor, ha Ausztriában protestáns császár lesz, holott nálunk csak katolikus lehet. (Élénk mozgás.) Mi lesz akkor?

Szilágyi Dezső: Várja meg, míg lesz. (Hosszas derültség.)

Rakovszky: Ez képviselő urnak, mint humoristának az első díjat biztosítja, de mint közjogásznak az utolsót. (Élénk tetszés a középén.) Én nem tudom, hogy lesz, mi lesz akkor az elválaszthatatlan összekapcsolt birodalmából.

Tegnap Szilágyi azt mondta: ezt a házat esküdtzéknek tekinti. Hát ő megengedi, hogy most ez esküdtzék előtt pervesztés. De emlékezzék rá, mikor Szilágyi odahagyta az elnöki széket, akkor ő volt ez esküdtzék pervesztése. Hol volt akkor Werner Gyula esküdt ur, Szentiványi Kálmán esküdt ur? (Tetszés a középén.) — A miniszterelnök a néppárt javaslatát — hamis lobogó alatt más helyre teszi.

Szell Kálmán: Dehogy más helyre. Betettem.

Rakovszky: Mi is betettük. (Zajos derültség.) Nem akarta a miniszterelnök ur még a látszatát se hagyni, hogy a mi javaslatunk jó.

Rakovszky ezután az egyenrangú házasságról szólott. Szilágyi éles szeme meglátta az ő parádés esetét. De volt neki egy gála-esete is, erre nem reflektált Szilágyi. Talán meghátrált?

Szilágyi: Maga se hiszi.

Rakovszky: Nem hiszem. De ez a gála-eset ebenbürtig volt. Mert reichständisch volt.

Szilágyi: A Kromnitz eset is azért volt ebenbürtig, mert reichständisch.

Rakovszky: Hisz Chotek is reichständisch.

Szilágyi: Ezt nem tudom.

Rakovszky: Nagyon nehéz a képviselő urral vitatkozni. Ha azt mondtam nem; azt feleli: igen. Ha visszaszívom: nem, rögtön bizonyítja: mégis igen. (Zajos derültség.) A néppártnak volt bátorsága, hogy álláspontját kifejtse, még oly msiumációkkal is, mint a Budapesti Napló illeti őket — —

Buzáth Ferencz: Ugy van! Gyalázat! Forradalmároknak gyanusít.

Vészi József: Halljuk! Kettőt nem lehet hallani.

Rakovszky: A jövő fogja megmutatni, hogy a trónöröklés kérdése lesz a torzsalakodások szülője. A javaslatot csak Zichy módosításával fogadja el. (Zajos helyeslés a középén.)

Szilágyi szólásra jelentkezik.

Polónyi odamegy hozzá: Majd szünet után.

Szilágyi: Nem kérdezem a képviselő urat.

Polónyi: Nem ülhetünk itt ennyi ideig.

Szilágyi: Rakovszky egészen félreérti Deákot, még abban is, hogy mikor helyezkedett más álláspontra. Ujból bizonyítja, hogy ha a törvény az elválaszthatatlanságot csak az osztrák tartományokra érti, miért akkor hangsúlyozni Magyarország önállóságát, függetlenségét? Hisz ez magától értetődő! Azért, nehogy az elválaszthatatlanságból Magyarországra egyebet is következtessenek. A néppárt javaslata jó volt, ezt ő is, Szell is elmondta. De nagy árt szabtak érte, a legelőnyösebb pontot, a törvénymagyarázatot kihagyták. Ezt nem lehetett elfogadni. Ha már most tekintetbe vesszük, hogy e miatt a törvénymagyarázat miatt nem fogadják el, pedig benne van az ő javaslatuk is: akkor most még nagyobb homályban vagyok czéljuk iránt, mint eddig.

Vészi József személyes kérdésben reflektál Rakovszky szavaira és azt bizonyítja, hogy a néppárt a magyar közjogot alapvetésében, az individualista és inséperabilitert elvet is megakarják dönteni, amit eddig senki se tett s erőszakosan homályt akarnak a kérdésre borítani, ott is operálni akarnak, ahol nincs seb, ez, akár tetszik, akár nem, ha tizezerszer is tagadják: forradalom. (Zajos ellenmondás, ohó! kiáltás a néppárton.)

Szell Kálmán miniszterelnök: (Szünetet, szünetet.) Én tegnap méltányoltam a kisebbség kérelmét és már 1 órakor beleegyeztem abba, hogy a vitát mára halasztjuk és most, midőn a kisebbségtől azt kérem, hogy az öt percnyi szünet előtt halgasson meg, zajt, lármát csap. (Felkiáltások: Igaz, ugy van!)

Ezután Szell Kálmán a legnagyobb csendben kezdi beszédjét. Reflektál Rakovszky beszédjére, aki azt kérde, mi lesz, ha Ausztriában protestáns lesz a császár? Bizonyít

ez valamit? Ez akkor bizonyítana, ha Ausztriában a trónöröklésre más feltételek volnának, mint nálunk. De nincsenek.

Polónyi, Rakovszky: Igenis vannak.

Szell Kálmán: A hamis lobogó vádja ellen tiltakozik s ujbel fejtegeti, hogy a néppárt az ő módosításával az egész törvényezikket ki akarta hagyni. Játéknak mondja Rakovszky ezt a javaslatot. Játék volna, ha a véletlenre bizta volna e kérdést és nem az, hogy bizonytalanságban hagyván a trónöröklés kérdését kitette volna labdává a későbbi, aktualis és szenvedelmek által izgatott eseményeknek.

Polónyi, Szilágyi, Szell, Visontai, Rakovszky, Gajári Ödön, Eötvös közt hosszas vita volt a kérdés feltevése körül. Végül Szilágyi indítványát fogadták el: előbb a többség megszavazta a javaslatot. Aztán Zichy János módosítására szavazott a néppárt, összesen öt jelen levő tagja. (Derültség. Kiáltások a néppárton: Majd leszünk még többen is.) Végül elfogadja a többség Szell Kálmán módosítását.

POLITIKAI HIREK.

Ugron kontra Polónyi. Parlamenti körökben még mindig sok szó folyik arról a konfliktusról, amely Ugron Gábor és Polónyi Géza között támadt a trónörökös házasságáról szóló vita rendjén. Elterjedt az a hír is, hogy Polónyi az Ugron Gáborral való összekülönbözés következtében kilépett az Ugron-pártból és ezt hajdusoboszlói választóihoz intézett levélben be is jelentette. Ez a hír nem való, mert Polónyi Géza mindezeig sem választóinak, sem másnak be nem jelentette az Ugron-pártból való kilépését.

Barta Ödön beszámolója. Vasárnap tartotta beszámolóját Barta Ödön, a beregmezei felvidéki kerület országgyűlési képviselője Nagy-Beregen. Kossuth Ferencz és Kubik Béla elkisérték kerületébe a beszámoló képviselőt. Utközben mindenütt szép ovációval fogadták őket.

TÁRSAS ÉLET.

A borbélynál.

Belép a vendég. Mérgesen végig néz a mesteren és a segédjén. Aztán mogorván szól:

— Itten neki, borotváljanak meg. Ugy is tudom, hogy megvágna.

— Oh, ne tessék hinni! tiltakozik a gazda.

— Még minden borbély megvágott, pedig mindegyik fogadkozik, hogy nem fog megvágni.

— Hát azok egyszerűen ügyetlen borbélyok.

— És maga meri ígérni, hogy nem fog megkarczolni?

— Igérem.

— Majd meglátjuk.

A vendég leül, a borbély gondosan beszappanozza, aztán megborotválja és néhány perc múlva udvarias bókolás közben jelentette:

— Készen vagyok, kérem alásan.

Csakugyan, a vendég arczán egyetlen karczolás sem volt.

— No jól van — dörmög a vendég és leszur két hatost fizetéségül:

Erre a borbély így szól:

— Bocsánat, uraságod maga mondta, hogy igen nehéz önt megborotválni. Nem érhetem be a taksával, hanem egy forintot kell kérnem.

A vendég nagyot néz, aztán egyszerre kiderülő arczczal szól:

— Látja, látja, hogy mégis igazam volt.

— Mennyiben kérem alásan?

A vendég leszurja a forintot és távozóban mondja:

— Maga nem is vágott meg, de valósággal — megnyuzott,

VIDÉK.

Megölt katoná. Könnyen végzetessé válható szerencsétlenség történt miúap Nagyváradon a katona ujonczok kiképzésénél. A 37. gyalogezred póttartalékosai a Rhédey-kert melletti barakkokban vannak a 8 heti kiképzési idő tartamára elzárva és a barakkok elötti téren oktatják őket. A szerencsétlenség alkalmával a 13. század ujonczai gyakorló töltényvel lőttek, mikor az egyik ujoncz, Misik Imre póttartalékos társának, ki nagyváradi kőműveslegény rosszul tartván puskáját, véletlenségből a ballábába lőtt. A golyó iszonyu roncsolást vitt végbe a szerencsétlenül járt katona lábában, súlyosan megsebesülve vitték be az áldozatot a katonakórházba s ha állapota nem javul, a lábát amputálni kell. A vigyázatlan bakát letartóztatták s megindították ellene a vizsgálatot.

A vonat kerekelt alatt. A tenke-kötegyáni helyi érdekű vasút kötegyáni állomásán végzetes szerencsétlenség történt tegnap délután. Prisztavók Mátyás csabai illetőségű, 35 éves vasuti munkás többedmagával a teherkocsit akarta a raktár épület elé tolni. A peron tulsó oldalára, hol a teherkocsi állott, futva igyekezett, mert a személyvonat épp akkor robogott be az állomásra. A szerencsétlen ember a vonat lokomotívja előtt ugrott át a sineken, de lába megakadt a vágányban s fél testével a kerekek alá került, melyek karjait és nyakcsigolyáját eltörték. Prisztavók Mátyást még élve hozták be a biharmegyei közkórházba, hol a rendőrség részéről Herczegh Jenő tisztviselő hallgatta ki. A vonat szerencsétlen áldozata alig marad egy-két napnál tovább életben.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Felmentve a vád alól. Tegnap számban megemlékeztünk arról, hogy Schwartz Zsigmondé és férje bünygyében az ítélet kihirdetését ma reggelre tüzte ki a törvényszék. A vádlottakat úgy a család, mint a hamis tanu szerzés és rágalmazás vádjára alól felmentette a törvényszék, mert a tanuk eltérő előadása miatt a tényállást és így a bűncselekményt megállapítani nem lehetett.

§ Deczember havi esküdttek. A f. évi deczember hóra az alább irt esküdttek soroltattak ki, u. m.: Des Combes Henrik ügyvéd, Kovács Lajos tanár, Végh Mihály magánzó, ifju Kostya János ékszerész, Kille Ede butorgyáros, Lamberger Ignác butorgyáros, dr. Nagy Lajos ügyvéd, Kiss András vendéglős, Várray József kereskedő, Tóth András gazdálkodó, Gáll Elek kocsi-gyáros, Ujvári György kovácmester, Zimmermann Gyula tanár, Beke László bankhivatalok, dr. Löfsovics Márton ügyvéd, Tóth István építész, Papp János gazdálkodó, Szendrei Ferencz földmives, Nagy Elek tanár, Tóth András szobrász, Horváth János építőmester, Bakóczi János csizmadia, Kernhoffar József osztrák-magyar bankfőnök, ifj. Maklári József csizmadia, Végh János építőmester, Pálffy József tanár, Jaszencsák Sándor tanár, Chilinszky György fotografus, Kiss Gábor gazdálkodó, Lakatos Gábor sertéskereskedő. *Pótesküdttek:* Dóczy Imre egyb. ker. gimn. felügyelő, Sporzon Pál tanár, Kohr Lipót borkereskedő Szabó Lajos vinczellér kép. igazgató. Alföldi Károly táncziskolai tanár, Szent-Királyi Tivadar kereskedő, dr. Öreg János tanár, Balogh István földbirtokos, Csiky Lajos tanár, Schneider István építész.

UJDONSÁGOK.

* Rendkívüli városi közgyűlés. Debreczen város törvényhatósági bizottsága 16-án rendkívüli közgyűlést tart, amelyet ezuttal a kistanácsteremben tartanak meg. A rendkívüli közgyűlésnek egyetlen tárgya lesz: Az esküdtbiróságokról szóló 1897. évi XXXIII. t. cz 14. és 15. §§ ai értelmében alakítandó bizottságokba a bizalmi férfiak megválasztása, tanácsi javaslatl.

* A magyar paraszt s az idegen nevek Tudvalevő, hogy a tőzsgyökeres magyar ember, aki más nyelven nem tud, az idegen neveket erősen magyarosítja, ha azután ez a magyarosítás mindjárt tótággá áll is. A változtatásban néha némi humor is megnyilatkozik, de a legtöbb esetben önkénytelenül történik s csak azért ejti magyarosan, mert másképen nem megy a nyelvére. Nagyszalontán különösen járja az e fajta dolog s így történt, hogy nemrégiben, mikor dr. Reichenberger orvos egy magyar-nak szóda bikarbónát rendelt, az atyafi azzal a kijelentéssel állított be a patikába, hogy adjanak neki szónát ha bika vóna, mert *Rákszem Gergely* orvos ur azt ajánlotta.

* A debreczeni képtárlat fránt napról-napra nagyobb érdeklődést tanusít a közönség. Egyre tömegesebben keresik fel s mindenki a legnagyobb gyönyörűséggel nézi a szebbnél-szebb képek diszes rendbe osztott csoportjait. A kiállítás reggeltől estig áll nyitva. Tegnap különösen a déli és az esti órákban kereste fel nagy és diszes közönség a kiállítást, természetesen már jóval nagyobb számban, mint az első napon. Melegen ajánljuk

a közönség figyelmébe, hogy nézze meg a tárlatot s akik a művészi képek sorsolásában részt akarnak venni, vegyék meg a kibocsátott sorsjegyeket, amelyek egy koronáért kaphatók. A képtárlatra szóló belépő jegyek fenn a városházán hatvan fillérjével válthatók. Dr. Wolafka Nándor vál. püspök plébános a kiállításra szóló belépő jegyét száz koronával váltotta meg.

* Polgármester vacsorája a művészek tiszteletére. Simonffy Imre kir. tan. polgármester a Debreczenben időző budapesti és a debreczeni festőművészek tiszteletére 18 tériékü vacsorát adott a Bika szálló cukrázda termében. A vacsorán a művészekon kívül a tanács tagjai jelentek meg. A helyi sajtót Koncz Ákos a V. H. O. Sz. helyi választmányának elnöke képviselte. A vacsora a legkedélyesebb hangulatban folyt le s a társaság a késő éjjeli órákig együtt maradt. Felköszöntőkben magyaros szokás szerint nem volt hiány.

* Öngyilkos napszámos. Ma reggel a hatvan utczai csordás kutban a víz színén egy uszó holttestet pillantottak meg. Azonnal értesítették a rendőrséget, a honnan a vizsgálat megejtésére Bardócz András r. biztost küldték ki. A hullában Péntek János 46 éves Péczeli utca 4. szám alatt lakó napszámost ismerték fel. Tettét életuntságból követte el.

* Közgyűlés. A debreczeni Szent Vince egyesület közgyűlését ma este hat órakor a róm. kath. leányiskola helyiségében tartja meg, amelyre a tagok ez uton is tisztelettel meghívattak. Az elnökség.

* Menyecske a kéménykotró ruhában. Nem valami pikáns, de azért érdekes történetről lesz szó ebben az ujdonságban, amely most igen élénk beszéd tárgyát képezi a csapó külvároson. Az eset arra a perpatvarra vezethető vissza, amely D. A. debreczeni lakos és az anyósa között fenn áll. A fiatal férj sokra ment haragjában és még nejeinek is megtiltotta, hogy valaha átlépje az édes anyja küszöbét. Kimondotta a szigorú ítéletet, hogy amelyik pillanatban neje átlépi a kedves mamája küszöbét, abban a pillanatban vége köztük mindennek. A fiatal menyecskét fájdalmasan érintette férje szigorú kívánsága. Nagyon szerette az urát, éppugy az édes anyját. Egyformán keserű lett volna rá, akár az egyik, akár a másikat veszíti el. De hát mikép őrizze meg mind a kettőt? Elhatározta, hogy látszólag beletörődik a változhatlanba, de titkon azért felkeresi az édes anyját. Tegnap este is nála volt s csak akkor rémült halálra, mikor a ház előtt az uracs-kája kiáltását hallotta. Mi történjék már most? Ha kimegy, az urával találkozik. Az pedig dühösen járt kelt a ház előtt és semmi szándékot se mutatott a távozásra. Sokáig tépelőd-

tek mit tegyenek A menyecske sirt, a kezeit födelte, a mamája pedig vigasztalta. Végre aztán a kínos helyzetben mentő gondolata támadt a mamának. Eszébe jutott, hogy a háznál van egy kéménykotró ruha s addig bszólt, míg a leányát rávette, hogy öltözzék fel a kotró kosztümbe s úgy megmenekülhet. A kényszerűség engedékenységre vitte a fiatal asszonyt, felvette a ruhát, gömbölyű vállára tette a létrát és izgatottan, remegve átlépte a kapu küszöbét. Az urának, aki a tulsó oldalon járt kelt még csak sejtelve sem volt arról, hogy a kéménykotró ruhában az ő felesége tünik el a háztól. A menyecske, mikor a harmadik utcára ért, fellélegzett. De csakhamar a másik csávéba esett. Rendőrök jöttek szembe, akik szerencsélenségére felismerték, hogy asszony. Az igazolásra felszólított menyecske akkor beszélt el sirva a fenti esetet és kérte, hogy ne gátolják útjában, mert a férje minden pillanatban jöhet s a mi eddig jól sikerült, könnyen végzetessé lehet rá nézve. Megajnálták és elengedték. Nem lehetetlen azonban, hogy az egész csak mese, azt csupán a kis menyecske találta ki és a kéménykotró-ruhába bujt asszonyka utja egy kis kalanddal van összefüggésben.

* Öngyilkossági kísérletet követett el napokkal ezelőtt Kohn Vilmos kereskedő, aki a Miklós-utcai vasuti átjárónál mellbe lötte magát. A fiatal ember állapota sokáig válságos volt és csak tegnapelőtt fordult annyira jobbra, hogy most már orvosai biznak a felépülésében.

* A debreczeni önkéntes iskola ügyéről irnak a nagyváradi lapok s általánosan hangsúlyozzák, hogy ebben az ügyben Debreczen diadalt aratott. Sajnálattal kons atálják, hogy nemcsak a debreczeni önkénteseket, de még az ő házi ezredük a 37 es önkénteseit is Debreczenbe rendelték. Összesen 45 önkéntes jön elsején a debreczeni iskolába s maradnak itt április elsejéig, amikor a nagyváradi önkéntesek visszamennek ezredükhöz, a debreczeni 32 önkéntes pedig továbbra is itt marad a 39 gyalogezrednél.

* A Nagyvárad—Debreczen közötti automobil közlekedés életrevaló eszméjének megpendítője: Bárdy József dr., budapesti ügyvéd most néhány napig Nagyváradon marad, hogy Nagyvárad társadalmának vezető férfait e fontos ügy állásáról kellőleg informálja és a város érdekeltségét is bele vigye a vállalatba, mely ugy Nagyvárad, mint Debreczen, valamint a közbeeső vidék kereskedelmi és közgazdasági forgalmát nagy mérvben előmozdítani van hivatva. — Hétfőn délelőtt tisztelgett Bárdy József dr. Beöthy László dr. főispánnál, aki melegen érdeklődött a közérdekű terv iránt, majd Bulyovszky József dr. polgármestert kereste föl. A polgármesternél a főispánéhoz hasonlóan meleg fogadtatásra talált s megígérte, hogy a nagyvárad—debreczeni automobil közle-

kedés ügyének megvitatására vasárnap, e hó 17-én délelőtt 11 órána a városháza nagytermében értekezletet fog egybehívni. A polgármester próbakocsizást is tett az automobilon, amelynek könnyen kormányozhatósága fényes próbát állott ki a hetivásár sürgő sokadalmában. Bulyovszky József dr. nagy elismeréssel nyilatkozott a legmodernebb közlekedési gépről, nemkülönb az a társaság is, mely azután járt az automobilon. A tegnapi nap folyamán ugyanis Hoványi Géza dr., Hoványi Gyula dr., Hoványi Ferencz dr., Kovács Jenő és Frankó Endre kocsikáztak a benzines masinán, amely ma vissza jön Debreczenbe.

* Szinigazgató és hirlapíró párbaja. A Komjáthy János szinigazgató és Lów József hirlapíró közt felmerült ügy tegnap reggel nyert lovagias elintézését. A felek segédei pisztolypárbajban állapodtak meg, kétszeri golyóváltással, harmincz lépésre, öt-öt lépés avanccal. A párbaj tegnap reggel történt meg a nagyerdő egyik tisztásán. Komjáthy János segédei voltak: Dr. Magoss György és Mandel Béla, orvosa pedig dr. Szalay Béla. A Lów József segédei dr. Berger Andor és Rásó János, orvosa pedig dr. Czako Zsigmond volt. A felek reggel fél 7 jelentek meg a helyszínen s miután a békítési kísérletek sikertelenek voltak, avanc használata nélkül vezényszóra egyszerre lőttek. Az első lövés nem talált. A második töltés után ismét sikertelenek voltak a békítési kísérletek, újra lőttek és sebesülés ezuttal sem történt. A felek Komjáthy János lovagias nyilatkozata után kezét fogva kibékültek.

* Bizottsági ülés. Debreczen város jog- és pénzügyi bizottsága pénteken d. u. a városháza kis tanácstermében Vecsey Imre tb. főjegyző elnöklété alatt ülést tart. A bizottsági ülésen a közgyűlésen tárgyalásra kerülő ügyekben hoznak javaslatot.

* Elfogott betörő. Megirtuk annak idején, hogy a vérvölgyi tanyán lakó Pongor Jánosnétól, míg ő Debreczenben járt, kocsisa Gonda József, a magtár feltörése után négy zsák gabonával megszökött. Azóta a rendőség folyton kereste a tolvajt, míg végre tegnap Karczagon elfogta és Debreczenbe szállította. A kihallgatás során kistült, hogy őt nem Gonda Józsefnek, hanem Nagy Lászlónak hívják, a Gonda József névre kiállított cselédkönyvet jogtalanul használta. Nagy Lászlót letartóztatták s ma átkísérik az ügyészség börtönébe.

* Könnyebb lesz a berukkolás. A hadügyminisztérium, mely az utóbbi időben a polgári társadalom érdekei iránt is mutat valami kis érzéket, legutóbb ismét elismerésre érdemes, jóindulatu rendeletet adott ki. Eddig az volt szokásban, hogy a tartalékosoknak és póttartalékosoknak, akár milyen messze is voltak a hadkiegészítő területüktől, a régi ezredüktől, fegyvergyakorlatra mégis oda kellett bevonulniok.

Igy aztán megesett, hogy a tul Dunáról tizennégy napi fegyvergyakorlat miatt Máramarosba kellett utaznia a szegény embernek, ha a kenyérkeresete véletlenül elvitte őt az ezrede tájékáról. Volt ugyan egy paragrafus, hogy aki az ezredének kerületétől 150 kilométeren tul lakik, az folyamodhatik, hogy a fegyvergyakorlatot másutt szolgálja le. De erről igen kevesen tudtak s különben is az egyszerűbb embereknek nagyon idegen, nehéz dolog az illetén folyamodás. Ezen a bajon segített a hadügyminiszter: elrendelte, hogy a hadkiegészítő kerületüktől távollevő, vagy nem állandóan ott lakó tartalékosokat és póttartalékosokat hivatalból helyezték át ahoz a csapattesthez, amelynek területén lakik. Nem állandóan ott lakónak azt a póttartalékost tekintik, aki legalább két évre a hadkiegészítő kerületen kívül lakik. Az áthelyezést az idén december 31-én hajtják végre s azontul minden esztendő október 1-én.

* A Parator. — Köszvényt, csuzt, rheumát, idegességet, izületi fájdalmakat párszor használva megszüntet. Ára 70 fil. Kapható Francsics és Jóna droguerijában, Debreczen, Kossuth-u. 6.

TÁVIRATOK.

Ujabb orosz támadás a bosnyák vasutak ellen.

Budapest, november 13. A „Rosszija“ a tervezett bosnyák vonalokról írva, azt ajánlja a Balkán-államoknak, hogy Ausztria-Magyarország járma alól csak ugy szabadulhatnak, ha a Balkán-félszigeten át egy vasutat építenek, mely a Dunától az Adriáig vezetne. A vasut kiinduló pontja Antivari, végpontja pedig Timok volna. Nevezett lap szerint Oroszország szivesen hozzájárulna a vasut költségeihez, mely a Balkán államokat közelebb hozná egyuttal Oroszországhoz is.

Öngyilkos hivatalnok.

Kolozsvár, november 13. Tegnap az itteni törvényszéknél az elnök irodavizsgálat alkalmával némi apróbb szabálytalanságok miatt megróttá az expédiálással megbízott hivatalnokot: Roth Lajost. A szerencsétlen ember, ki különben igen derék, jóavaló hivatalnok volt, annyira szívére vette a dolgot, hogy még az éj folyamán morfiummal megmérgezte magát s reggelre halva találták. Halála általános részvétet keltett városszerte.

A montenegrói határincidens.

Pétervár, november 13. Az orosz sajtó a montenegrói határincidensét kommentálva, élesen támadja Ausztria-Magyarországot. A „Rosszija“ azt írja, hogy az incidens, tekintettel a Montenegró és Ausztria-Magyarország közti feszült viszonyra, komoly esemény számba megy és Oroszországnak nem szabad elfelednie, hogy Montenegrónak

természetes protektora. A „Vjedomoszti“ szerint Nikita fejedelem az incidensről hosszú táviratot küldött a csárnak Livádiába, a ki sürgős értesítést kért.

A kínai bonyodalom.

Berlin, november 13. Félhivatalos kijelentés szerint Kinából azért érkeznek oly gyér hírek, mert a követek tárgyalása a legnagyobb titokban folyik. Egyes lapok ebből azt igyekeznek kimagyarázni, hogy a hatalmak között a béketárgyalások alapját illetőleg nincs meg a kellő egyetértés.

Washington, november 12. Hír szerint a kínai hatóságok nagyon félvannak háborodva a paotingui hivatalnokok kivégzése miatt. Hivatalosan csodálkozásukat és sajnálkozásukat fejezték ki azon, hogy a kivégzéseket végrehajtották, mialatt a tárgyalások folynak. Különösen rosszalják Csili helyettes alkirájának kivégzését és pedig azért, mert az alkirály nem is szegült ellene a szövetségesek előnyomulásának, noha olyan hadsereggel rendelkezett, a mely képes lett volna nekik ellentállni.

Az elmaradt fáklyás menet.

Budapest, november 13. Zágrárból jelentik, hogy ott az áthelyezett Lipót Salvator főherceg tiszteletére — ki tudvalevőleg üdvözlő levelet intézett a jubiláló Strossmayer püspökhöz — nagy fáklyásmenetet akartak rendezni. A fáklyásmenet azonban a főherceg egyenes kívánságára elmarad, mert könnyen politikai demonstrációkra adhatott volna alkalmat. A polgármester elrendelte, hogy az ünnepélyre összegyűlt pénzek visszaadassanak az adományozóknak, kik között Stadler érsek is 209 koronával szerepel.

Krüger.

Budapest, november 13. Párisból táviratozzák: A marseillesi polgármester kijelentette, hogy Krüger megérkezése alkalmából a legszigorubb semlegességet fogja tanúsítani. Anglia elleni tüntetéseket a rendőrség nem fog tűrni.

Inzultált házaspár.

Budapest, november 13. Pár nap előtt történt — mint azt táviratban meg is irtuk — hogy Szerdahelyi, a népszínház tagját, midőn nejével hazafelé tartott a színházból, egy Berzeviczy nevű joghallgató több társával együtt durva módon inzultálta. Tartván azonban a következményektől, másnap lovagias utra akarta terelni az ügyet s provokáltatta Szerdahelyit Szerdahelyi nem fogadta el a kihívást, kijelentvén, hogy aszfaltbotyárral nem verekszik s egyszersmint jelentést tett eljárásáról az Otthon-klubnak, mely

ma foglalkozott az ügygel. A klub kimondotta, hogy a Szerdahelyi eljárásában semmi olyan nincs, ami a klub tagjainak erkölcsi érületével ellenkeznék s azt mint teljesen korrekt dolgot egyszerűen tudomásul veszik. Berzeviczyt különben már részben elérte a bűnhődés, ugyanis a földmivelésügyi miniszteriumból, hol díjlok volt, az eset után azonnal elbocsátották. Az egyetemen szintén mozgalom indult meg, hogy az inzultált színészpárnak fényes elégtételt szolgáltatassanak.

Elfogott sikkasztó.

Budapest, november 13. A kassai ipartestület Bednarik nevű jegyzője pár nap előtt nagyobb összeg elikkasztása után megszökött. A sikkasztót Brémában elfogták, éppen midőn hajóra akart szállani, hogy Amerikába vitorlásszon. Bednarik hazaszállítását izgatottan várják a károsult iparosok.

Budapesti tőzsde.

Budapest, nov. 13. Buza ápr. 7.71. — Rozs ápr. 7.27. — Zab ápr. 5.62. — Tengeri máj. 5.09.

SZÍNHÁZ.

A takácsok. Hauptmann Gerhardt drámájának: A takácsoknak harmadik előadását már kis közönség nézte végig. Az előadás azonban jóval gördülékenyebb volt az előbbieknél és kevéssel kilencz óra után véget is ért. A szereplők közül most is ugyanazokat érte a közönség elismerése, mint az első előadáson. Odry, Komjáthy, Csátár, Sziklay, Kiss Irén, Pataky, Szigeti Lujza és Bartha segítettek elő az előadás sikerét. Figyelmet érdemelt még kisebb szerepében átgondolt és átértett játékaért Serfőzy György. A második és negyedik felvonás után különösen a felsőbb régiókban most is zajos tapsokba törtek ki.

A debreczeni hírlapírók tegnap délután Koncz Ákos elnöklete alatt értekezletet tartottak s a következő határozatot hozták:

A debreczeni hírlapírók mai napon tartott értekezlete megbotránkozását fejezi ki a Löw József hírlapíró társunkat ért méltatlan támadás felett s ezen eset alkalmából irányában legőszintébb rokonszenvének és nagyrebcsülésének ad kifejezést.

Komjáthy János szinigazgatónak utóbbi időkben tanúsított magatartásában a sajtó kicsinylését és terrorizálását látja s midőn ez ellen óvást emel s kijelenti, hogy a sajtó ellenőrző és bíráló jogait csorbíttatni nem engedi, egyben a helyi lapok jelen lévő képviselői közösen megállapodtak abban, hogy mindaddig, míg Komjáthy János szinigazgató ur a sajtó iránti tiszteletlen ejtett sérelmet jóvá nem teszi; a helyi lapok csakis a közönséget legközelebről érdeklő, teljesen objektív és semmivel meg nem félemlithető kritikák közlésére szorítkoznak s csakis azon egy tiszteletjegyet veszik igénybe, melyet a szinigazgatónak a várossal kötött szerződése az egyes lapok részére biztosít.

Ez a határozat az összes helyi lapokban közöltetik s Komjáthy János szinigazgatónak átiratban megküldetik.

Kelt a debreczeni hírlapíróknak Debreczenben 1900. évi november hó 13-án tartott értekezletén.

Ezen határozat, ugyesintén az ezt magában foglaló jegyzőkönyv hitelesítésére dr. Benedek János és dr. Gulyás István küldettek ki.

VEGYES.

Uralkodók és biztosító intézetek. Sándor szerb király másfél millió frankra biztosítani életét a trieszti biztosító társulatnál. De az orvosa utján ez iránt tett kérdésre a társaság udvariasan bár, de határozottan kijelentette, hogy az ajánlatot nem fogadhatja el. A társaság ezt az elhatározását következőképp indokolta: A társaság eddig jelentékeny összegű biztosításokat fogadott el s fizetett is ki uralkodóknak, de amióta Umberto királyt, akinek élete a társaságnál három millió frankra volt biztosítva, meggyilkolták, a társaság igazgatósága elvben elhatározta, hogy uralkodók életére nem fogad el több biztosítást.

A francziák baja. Sok szó esett már Franciaországban is, a külföldön is a gall nemzet folytonos csökkenéséről. A szenátusban nemrég két szenátor azt a kérdést vetette fel, hogy miként lehetne ez aggasztó körülménynek elejét venni. A szenátus most döntött ebben az ügyben. Parlamenti bizottságot küldött ki a kérdés tanulmányozására s mint kiváló szakértőt az elnökléssel megbizta Latevrate szenátort, a ki tizenegy gyermek atyja.

A legöregebb fa. A mennyire a földjegyzések tanuskodnak, a legöregebb fa Kis Ázsia Kos-szigetén hajt még most is évről-évre friss ágakat. Egy óriási platánfa ez, melynek árnyékában — a hagyomány szerint — valamikor Hippokrates tanította az orvostudományra a köréje sereglett ifjakat. Tekintve, hogy a fa már akkor is tul lehetett az első fiatalságon, aligha tulzása, ha életkorát 2500 évre teszik. A törzs kerülete tiz méter.

Az egyenruha száműzetése. Az olasz király rendeletet bocsájtott ki, amelyszerint az udvarnál a katonatiszteknek is polgári ruhában kell megjeleniök. A király maga s többnyire polgári ruhát visel s nem barátja annak, hogy a katonatisztek szolgálton kívül is viseljenek egyenruhát. Maguk a tiszték természetesen nem örülnek ennek az újításnak, mert ezután az egyenruhán kívül polgári ruhákról is kell gondoskodniök.

Rablógyilkosság az országuton.

— Saját tudósítónktól. —

Vasárnap tartották meg Körmen-den az országos vásárt, melyre nemcsak a környékből, de Ausztriából is nagyszámban érkeztek kereskedők. Hersch Simon csákányi lakos és marhakereskedő szintén fölhajtott 18 drb. fiatal ökröt s ezeket el is adta egy osztrák szeszgyár részére. Hersch a

vásár után dolgait végezvén, alkonyat tájt kocsira ült, hogy haza hajtsa.

Körmenet alig hagyták el pár kilométerrel. A mikor több lövés dördült el és Hersch, valamint a kocsi, Éri József lebuktak az úlról. Erre megragadták a lovakat s a rablók Hersch zsebeit átkutatták, de csak alig néhány forintot találtak nála. E fölötti bosszújában még néhány baltacsapást mértek Hersch fejére s elmenekültek. Az utánuk jövő vásárosok találták meg az áldozatokat. Hersch már ekkor halva volt, de Éri, a kocsi, a kité a lövés fején talált, magához tért s elmondta, hogy a rablást azok a hajcsárok követték el, a kiket Hirsch az ökrök elhajtására fölfogadott.

A csendőrség ennek alapján még tegnap elfogta a tetteseket Weith Ferencz, Izsák Albert, Hadarics János és Lennert Pál személyében. Az elfogott gyilkosok beismerték, hogy ők követték el a gyilkosságot, hogy Herschtől az ökrök áráért kapott 10.000 koronát elvegyék. Hersch azonban a pénzt, a mint ezt a vizsgálat kiderítette, bent hagyta Körmenen s e miatt a rablóknak üres kézzel kellett távozniuk.

CSARNOK.

A várom tündére.

— Regény. —

Írta: THAN GYULA.

(Folytatás.)

Kitárta karjait és koblére ölelte fiát, Andort. Össze-vissza csókolta s közbe többször elmondta:

— Drága jó fiam! Fogalmad sincs milyen örömet szerezél nekem. Nem is tudom, hogy fejezzem ki boldogságomat.

A találkozás e pillanatát az egész testében remegő Birtai arra használta fel, hogy az ablak függönye mögé álljon. Remegés szállotta meg. A szive erősen dobogott. Nem tudta, hogy mit tegyen. A véletlenül bizott. Arra gondolt, azt óhajtotta és azért reszketett, hogy az öreg Rimay nagy boldogságában csak a fiára, a fia menyasszonyára s az öket kísérő Bábólmaynéra gondoljon, ő róla meg egészen feledkezék meg. Ugy szerette volna, hogyha a bemutatkozás első, neki olyan édes pillanatán átesik, kedves vendégeit a szalonba vezesse át. Ez lenne számára az egyetlen mód, hogy kényes helyzetéből megszabaduljon. Ha így történne, ő egészen zavartalanul és észrevétlenül hagyhatná el a házat.

Ez alatt az öreg Rimay karjaiból kibontakozott Andor, szép menyasszonyához lépett, megfogta kezét s így szólt:

— Ime, kedves apám az én drága kis menyasszonyom.

Az öreg Rimay arca a boldogságtól rugárzott, szemei regyogtak és karját tárta fel a hozzá közelgő szép leány felé.

Iren megfogta az öreg Rimay kezét hirtelen, még mielőtt az tiltakozhatott volna ellene, megcsókolta s azután ragyogó szemével ránézett Andor édes atyjára és szelid, kellemesen csengő hangján megkérdezte:

— Megengedi-e, hogy édes apámnak szólithassam?

Folyt. köv.

Debreczeni boszorkányok.

Bercziné ügyes asszony, a ki lelkesedéssel nézett utána, hogy Dalidainé beleegyezését mielőbb megnyerje. Tapintatosan félrehívta s előadta neki óhajtását.

— Tudod lelkem — mondá beszélgetésük során neki — egyik kéz moza a másikat. Ha már a jó barátság és a keresztanyaság révén felül még rokonsági kötelék is fűz hozzátok, elképzelheted, hogy még több okom lesz, hogy szerencséteket elősegítek.

— Igazad van! Elegendő nekem az, hogy olyan derék ifjúról van szó, mint a te fiad Ákos. A magam, sőt a férjem részéről is szívesen adom beleegyezésemet, de most már az a kérdés, hogy a gyermekek szeretik-e egymást?

— Hogy szeretik é? Azt hiszed e nélkül előállottam volna kéréssel? A világról sem. A gyermekek nagyon szeretik egymást.

— No nézd! Hát már most mond meg nekem, lehet é eléggé örködni a lányok felett. Ugy vigyáztam minden lépésükre és tessék, Matild tudott perczet szakítani arra, hogy szerelmi vallomást hallgasson meg és hogy lovagjával házasságban állapodjanak meg. No de ezt megbocsátom. A szívem szerint történt. Horlátnak ugy is Miczikét szántam.

— Én is! Én is!

A két asszony még sokáig elbeszélgett. Később előkerült Dalidai is, aki mikor megtudta az asszonyok megállapodását, legkevésbé sem leplezte örömét.

— Komám asszony! — szölt Berczinéhez — adja ide kis kezét, hadd viszozzam parolával. Egy leányom hát menyasszony! Hol vannak a gyerekek, hadd gratuláljak nekik.

Mintha csak a mesében történt volna ez a jelenet, éppen kapóra jöttek át a másik szobából Ákos és Matild.

Dalidai odasietelt a leányához, megölelte, megcsókolta, majd Ákosnak nyújtotta a kezét s a lelkesedés hangján mondta nekik:

Legyetek gyermekeim boldogok!

(Folyt. köv.)

BUTOR-üzletünket Varga és Flaschner

1858. év óta fennálló dusan felszerelt
cég alatt megnyitottuk: **Piacz-utca 44.**
sz. a. (Dr. Ujfalusi féle házban).

hol a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelű berendezéssel, a legkülönbözőbb stylekben, decoratiok a legizlésebb kivitelben **jutányos árak és szolid kiszolgálás mellett beszerezhetők.**

CZICZÓ LAJOS

cipész. Debreczen Piacz-utca 12.
Stenczinger ház

Ajánlja dusan berendezett

Saját készítményű

cipő raktárát. A közelgő őszi időnyre nagy választékban vannak raktáromon **férfi, női, gyermek cipők** valamint **tiszti lovagló, vadász eszímák, vizhatlan valódi orosz bagaria bőrből**, különösen figyelmébe ajánlom az iparos és munkás uraknak, házilag felügyeletem alatt készített **erős, munkás cipőmet**, melyeket a legjutányosabb árban felelőség mellett bocsátok a nagy ér. köz. rendelkezésére.

Megrendeléseket a legrövidebb idő alatt, a legujabb divatszert készítetek. Cziczó különlegességemet a nagy é. köz. ég figyelmébe ajánlva, maradtam tisztelettel fenti.

HIRDETÉSEK

jutányos áron
felvételnek a kiadóhivatalban, főtér Biedermaun-p.

ifj. PÁJER JÓZSEF

porcellán-, üveg-, lámpa és konyhaberendezés nagy raktára.
DEBRECZENBEN.

Üzlethelyiség: **Főpiacz, Kossut-utca sarkán.**

Van szerencsém a nagydemű közönség becses tudomására juttatni, hogy az idény beálltával dusan összeállított lámpa-raktárt rendeztem be Tartok raktáromon minden jó hírnevű és gyártmányu

álló- és függő lámpákat

a legjobb égőkkel egész gyári áron, ugymint Ditmár-féle nap, komettem, bahu, dupla és 30-40 gyertya lángu meteor-égőkkel, melyeket eladás előtt mindig kipróbálva szolgállok.

Tartok raktáron igen finom szövésű kauczokokat, lámpa ollókat, lámpa-üvegkeféket, petróleum kannákat s minden egyes lámpa részeket.

Ajánlom továbbá gazdagon berendezett raktáramat, u. m.: ét-, tea-, kávé-, mokka-, mosdó- és üvegekészleteimet francia, angol és több hazai kivitelben igen jutányos áron.

Berndorfi evőeszközöket, disz-tárgyakat, ugy china ezüst, mint alpaccában árjegyzék szerint; továbbá: esont- és fanyelű asztali és dessert késeket, mosdó asztalokat minden kivitelben.

Szoba diszítéshez nagy választékban szolgálhatok majolika és terakotta vázakát es korsókat, ugyszintén fadiszeket és szobrokat minden nagyságban.

Konyha berendezéshez minden aboz való kellékkal a legolcsóbb árak mellett szolgálhatok.

Menyasszonyi kelengye bevásárlásánál kamatot engedményezek. Vidékre csomagoló ládat nem számítok. — A csomagolásnál a legnagyobb gond fordítatik, az uton történendő esetleges kárért felelőséget vállalok.

Kiváló tisztelettel

ifj. Pájer József.

Apró hirdetések.

Díja: 10 szög 40 fillér, minden további szó 4 fillér; vastagabb betűkből nyomtatott szó 8 fillér.

Rövidaru üzletben ügyes kereskedő segéd azonnal felvétetik. Cím meg tudható a kiadóhivatalban.

Urak és hölgyek, mint üzlet fizetéssel alkalmazást szerezhetnek, csim a kiadóhivatalban.

Teli blouzok velez és flanelből feltűnő olcsó árban beszerezhetők **Márton Gynla** férfi és női divat-üzletében, Bika szálloda mellett:

Egy jó karban levő nyolcz ló erejű cséplő garnitúra eladó. Kertész-utca 1. szám.

Naponta friss érkezésű Görczi maróni kapható Deutsch Lajos fűszerkereskedésében Piac-utca.

Tisztelettel van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy Magyarádról, hol sikerült nagyobb mennyiségű (100 hekt. lit.) **1898. évi termésű bort** vásárolnom, haza érkeztem, s azon kellemes helyzetben vagyok, hogy dacára az idej szük bortermésnek,

1898. évi termésű Miszka Magyarádi bort továbbra is literenként 40 kr-ért árusítok el. Tisztelettel **Bán László**, (a Collegium mellett.

Sövényi István Piac- és Szent-Anna-utca sarkán, készít a legújabb divat szerint öltönyöket, vasuti- és egyenruhákat szolid és pontos kiszolgálás mellett.

Paplanokat és matracokat legjobb minőségben, legszebb kivitelben jutányos árak mellett készít: **Matolcsy Lajos** Debreczen, Kossuth-utca 22. szám.

Uj citrom, gesztenye, füge, orosz hal és tea legolcsóbb bevásárlási forrás **Khon Henrik** fűszerkereskedésében, gróf Degenfeld tér 7,

Kiadó lakás és üzlethelyiség Árpád-tér 11 sz. alatt, felvilágosítást ad **dr. Tervey Tamás** ügyvéd, József kir. herceg-u 5. sz.

Női és férfi kalapok festését és legújabb divat szerinti átalakítását jutányos árért eszközöl **Zachar Sámuel** kalapos mester Paez u. Biedermann-palota, az udvarban.

Katona keztyük mosása javítás-sal együtt párja 16 fillér (8kr.) Péterfia-utca 37 szám.

Hegyi új bor kapható literenként 40 krajczárért. Sas-utca Gambrinus sörcsarnok.

Ingyen adok bárkinek

1 kiló cukrot ha 2 kiló finom Cuba kávét vesz egyszerre készpénzért 4 frtért. **Kisebbitétnél is megfelelőleg adom az ingyen cukrot.** Kérem ezen zamatos ízű Cuba kávémből előbb egy kis mennyiséggel próbát tenni. Ajánlom egyszermint dusan felszerelt fűszer-, liszt- és csemege üzletemet, a hol **pontos és jutányos** k kiszolgálás található. Kiváló tisztelettel **Békés Emil** Piac-utca 70.

Az őszi idényre

dús választékú raktáramat női ruhaszövetekben, továbbá női és férfi fehérneműk, nyakkendők, harisnyák, téli trico ingek és nadrágok, bluzok, kötények, mindenemű gyermekruháskák, szőnyegok, függönyök, ággyterítők, paplanok és eső ernyőkben feltűnő olcsó árak mellett ajánlom a nagyérdemű közönség figyelmébe.

Tisztelettel:

Kiss Lajos,
Bika szállodával szemben.

Mindenféle bélésneműek.

Szövet maradékok félárban.

Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb körökben kitűnő sikerrel használt külszer a

REUMA-SZESZ

biztos s kiváló gyors hatású köszvény, csúz, reuma, ischiás stb. ellen.

Hatása meglepő, a mennyiben gyakran még a legidültebb köszvény és csúz-fájdalmakat is már néhányszori bedörzsolésnél teljesen megszüntette.

Fog- vagy fejfájást 5 percz alatt megszüntet.

Egy üveg ára használati utasítással 1 korona, erősebb 2 korona 40 fillér.

Kapható csaknem az összes gyógytárakban.

Postán utánvétellel, vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

WIDDER GYULA

gyógyszerész, S.-A.-UJHELY.

Főraktárak Budapesten: Török József gyógyszerárában, Király-utca 12. és az Egger-féle „Nádor gyógyszerárában, Váci-körút 17.

Debreczenben: Mihailovits Jenő Dr. Rotschnek V. Emil és Tóth Béla gyógyszerárakban

ANTAL VINCZE

uri divat szabó,

a tisztviselőegylet szállítója.
DEBRECZEN, Simonffy-utca.

Van szerencsém tisztelettel t. rendelőim szives tudomására hozni, hogy üzletemet Simonffy-utczában, a szemben levő helyiségbe helyeztem át.

Egyben ajánlom továbbra is

valódi angol, francia divat

szöveiteimet, melyekkel ez idő szerint is teljes megelégedést nyertem b rendelőim részéről. Különben ezután is elvem leendő és fősulyt fektetek az izléses kiállítás, szabás és szolid árakra.

Magyar és diszruhákat

is a legjobb kivitelben készítek. Magamat becses pártfogásukba ajánlvá, vagyok mély tisztelettel

Antal Vincze,
férfi szabó

Az általam leggondosabban összeállított tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytiszta

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is igen nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszerárakban.

Ára egy kis üvegnek 45 kr., egy nagy üvegnek 90 krajczár.

Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek.

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel adatik.

TÓTH BÉLA

gyógytára és illatszerraktára Debreczenben (Tisza palota)

Debreczen, 1900. Nyomatott a város könyvnyomdájában.

